

Az első lecke egy általános bevezető, hogy tudjuk hová tenni a LibreOffice-t. Ezzel nem fogjuk jobban használni, de legalább tisztázzuk, miről is van szó.

Akit ez az egyébként nem érdektelen téma hidegen hagy, a következő leckéig még pihenhet.

Bevezetés

Az első, bevezető fejezetben megismerkedünk az Office programok piacának jelenlegi helyzetével, gazdasági és jogi háttérükkel. Megismerjük a szabad és zárt szoftverek, szabványok közti alapvető különbségeket, és ezek hatását mindennapi munkánkra. Elolvashatjuk a szabad szoftverek és a LibreOffice rövid történetét. Szó lesz továbbá a Microsoft Office és a LibreOffice rövid összehasonlításáról és az esetlegesen előforduló kompatibilitási problémákról, kérdésekről.

Nézzünk szét a kínálatban

Mindenki, aki manapság számítógépet használ, ismeri a Microsoft Office (továbbiakban: MS Office) irodai szoftvercsomagot. Esetleg ha annak nem is minden részét, de a Word nevű szövegszerkesztőt, valamint a PowerPoint nevű prezentáció készítő és bemutató programokat biztosan. Munkahelyeken gyakran használják még az Excel nevű táblázatkezelőt és néhol az Access nevű adatbázis-kezelőt is.

Tagadhatatlan, hogy a legismertebb, legerjedtebb irodai programcsomagok az MS Office különböző verziói. Sokan nem is tudják, hogy más irodai programcsomagok is léteznek. Ez az írás viszont a LibreOffice nevű irodai szoftvercsomagról szól.

A jegyzet alapkonceptiója, hogy nem teszünk úgy, mintha az MS Office és dominanciája nem létezne. Ez a munka azoknak az egyszerű felhasználóknak szól, akik – bár nem feltétlenül profik – nem most látnak először irodai programokat, de szeretnének „átszokni” a LibreOffice-ra, legalábbis barátkoznak a gondolattal.

Microsoft Office 2007 Professional dobozos

Kiadó: Microsoft »
Termékinformáció: hivatalos weboldal »
Nyelv: magyar
Szállítási idő: **1-2 hét**

Kosárba:

197.875 Ft
Az ár az áfát tartalmazza

Kosárba

Az MS Office egyes változatai igen drágák lehetnek

Az MS Office jó és hasznos szoftver, az egész világon egyeduralkodó a maga kategóriájában. Viszont az ilyen monopolhelyzetnek vannak árnyoldalai. Az MS Office nem olcsó termék. Egyes változatai kifejezetten drágák. A Microsoft nyereségének nagy része származik az Office eladásából – nagyobb, mint magának a Windowsnak a licenrdíjaiból. A konkurens Office-termékeket kibocsátó cégek leginkább ezen a ponton

igyekeznek fogást találni a Microsofton. Számos teljes és részleges alternatívája létezik az MS Office-nak, melyek többnyire igen hasonló szolgáltatásokat nyújtanak sokszor töredék áron, vagy akár ingyen is.

Nehéz azonban egy bevezetett, sikeres márkanév alternatívájának lenni. Piaci, pszichológiai tényezők mind-mind a monopolterméket segítik. A szoftverek világában ez kétszeresen is igaz. Hiszen ha mindenki egy bizonyos szoftvert használ, ezt tanulja az iskolában, „ingyen” rakja fel a szomszéd a Windowsra – sokszor a Windows is így „érkezik” –, ezen dolgozik a munkahelyén, sehol nem lát mást, miért is akarna változtatnia a helyzeten? Egyáltalán kell-e, érdemes-e ezen a helyzeten változtatni?

Ezen a ponton szólnunk kell az illegális szoftverfelhasználásról, ami ebben a szituációban központi kérdés. Ez a világon sok helyütt – így Magyarországon is – annyira elterjedt, hogy sokan nem is tudnak róla, hogy számos – bár nem mindegyik – szoftverért fizetni kell, kellene. Ma egy tipikus számítógép-felhasználó gépén számtalan illegálisan telepített program van. Sokan ugyanúgy nem érzik ezt bűnnek, mint az adócsalást – hisz azt is sokan művelik –, bár ugyanúgy törvénytelen és hasonlóképpen nehezen ellenőrizhető, épp a tömeges előfordulása miatt. Jelen esetben azonban a helyzetnek nem a jogi vagy erkölcsi oldala érdekes, hanem a pszichológiai. Vagyis a „miért használnék mást, hisz ez is ingyen van és mindenki ezt használja” effektus.

A BSA hirdeti plakátja

Világos, hogy az otthoni felhasználói szokások spontán módon nem fognak megváltozni. A változások a céges és állami szférában kezdődhetnek. Ennek komoly jeleit láthatjuk már most is. Céges környezetben jelentősen szorul vissza az illegális szoftverhasználat, és ennek oka leginkább a súlyos büntetésekben keresendő. Konkurens cég, kirúgott alkalmazott: mind potenciális feljelentő, ahogy az már gyakorlattá is vált. Ma egy cég – legalábbis hosszú távon – nem alapozhat illegális szoftverhasználatra. Értelmes alternatívák használatával pedig sok pénzt lehet megtakarítani.

Az állami szférában is hasonló a helyzet, bár az okok ott kicsit mások. Az állam „szeret” legális szoftvereket használni, de ezeknek hatalmas licencköltségei vannak, hiszen nem

kevés gépre kerülnek ezek a szoftverek. Az állam költségei viszont szem előtt vannak – a mi adóforintjainkat költik – így mindig lesznek elégedetlenkedők, akik szerint azt a pénzt jobb helyre is lehetne rakni. És ha még működő, gazdaságilag sokkal kedvezőbb alternatívát is sikerül a bírálóknak mutatni, nehéz elcsendesíteni a háborgókat, akik a közvéleményt is hamar a hátuk mögött tudhatják. Ilyenkor a civil kurázi fontos befolyással lehet a döntéshozókra.

Több ilyen esetről is olvashattunk az utóbbi években. Ráadásul az állami szférában az úgynevezett szabad szoftverek előnybe részesítése a kereskedelmi szoftverekkel szemben az Európai Unióban egyre erősödő trend.

A LibreOffice szabad szoftver. De mi is az a „szabad szoftver”?

Szabad szoftverek

Természetesen ennek a fejezetnek az ismerete nélkül is használhatunk szabad szoftvereket, mint ahogy azt már valószínűleg eddig is – tudtunk nélkül – tettük. Bár nem ez képezi a jegyzet fő vonulatát, néhány mondatban foglaljuk össze a szabad szoftverekkel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat.

Kezdetben, az informatika hőskorában minden szoftver szabad volt. A programozók megmutatták egymásnak a kódokat, trükköket, akkor is, ha nem egy cégnél dolgoztak. Kevés szakember volt, szűk klikket alkottak, ismerték egymást. Aztán a számítástechnika tömegtermékké válásával egyre nőtt a kereskedelmi szoftverek száma. Ezek forráskódja zárt, üzleti titok, készítői titoktartási kötelezettséget vállalnak. Voltak, akiknek nem tetszett ez a változás. Szerették volna használni a számítógépüket oly módon, hogy csak szabad – más néven nyílt forráskódú – szoftvereket használnak. A zárt forráskódú szoftverek használatának hátrányai ugyanis többfélék lehetnek, és ezek a hátrányok nem mindig csupán anyagi természetűek. Sokszor okoz gondot az, hogy minden a jogtulajdonos kényén- kedvén múlik. Például ha hibás egy zárt forráskódú szoftver, akkor sincs jogom – és gyakran lehetőségem sem – kijavítani azt, még ha ha képes és hajlandó is lennék rá, akkor sem. Akkor sem, ha ebből kárunk származik. Jelenthetem a hibát, amivel vagy foglalkoznak, vagy nem.

Egy ős-programozó – Richard M. Stallman – vezetésével 1984-ben létrejött a GNU (GNU is not UNIX) mozgalom. Céljuk kezdetben az akkori legelterjedtebb operációs rendszer, a UNIX szabad alternatívájának kifejlesztése volt. Stallman 1985-ben megalapította az FSF (Free Software Foundation) alapítványt, valamint 1989-ben létrehozták a GPL-t (General Public Licence) a szabad szoftverek legelterjedtebb licencét. Ez a „szabadság” egyrészt filozófiai jellegű, másrészt technikai is, hiszen a forráskód birtokában és a licenc engedélyével módosíthatom a kódot saját igényeimnek megfelelően – vagy megfizethetek rá másokat – nem kell várnom a szoftver tulajdonosára, készítőjére, hogy kijavítja-e a hibát, hogy vajon bele kerül-e a következő verzióba egy várva-várt funkció.

A szabad szoftvereket szabadon felhasználhatjuk, akár magán, akár céges, akár állami célra, legyen a tevékenységünk non-profit, vagy éppen ellenkezőleg, profitorientált. Szabadon módosíthatjuk, akár el is adhatjuk azokat, egy dolgot nem tehetünk: nem zárhatjuk be a szabad szoftvert. Vagyis a módosított program licence nem lehet zárt licenc.

A szabad szoftver és az ingyenes szoftver távolról sem azonos fogalmak. Sok ingyenes szoftver zárt forráskódú (Adobe Reader, Internet Explorer, Skype), titkaikat programozók és ügyvédek hada őrzi. Másrészt, ha szabad szoftvert fejleszték, munkámért természetesen kérhetek pénzt, bár a legtöbb, jól ismert szabad szoftver ingyenes.

A gnú, a mozgalom jelképe

Richard M. Stallman, a szabad szoftver atyja

A szabad szoftverek gondolata kezdetben utópisztikusnak tűnt, de meglepő módon működni kezdett. Ne úgy gondoljunk a szabad szoftverekre, mint valami marginális jelenségre. Kevesen tudnak róla, de egész informatikai létünket átszövik. Szinte az egész internetet nyílt forráskódú szoftverek üzemeltetik, hiszen a BIND névkiszolgáló, az Apache webservert és a Sendmail levelezőszerver mind piacvezető a maga kategóriájában. Egyetlen percet sem tevékenykedhetünk az interneten, hogy ne használnánk szabad szoftvereket, sokszor tudunk nélkül. Mindenki ismeri a „rókás” böngészőt, a Firefoxot is, amely ma Magyarországon a piacvezető böngésző, de sokan nem tudják róla, hogy szabad szoftver.

Százezrével születtek kisebb-nagyobb nyílt forrású programot fejlesztő projektek. Legtöbbjük mögött egy-két személy áll, de akadnak nagy vállalkozások is hatalmas fejlesztőbázissal és tőkeerős cégekkel.

Kik és miért fejlesztenek szabad szoftvert? Ennek sok, teljesen különböző oka lehet. Kisebb projektek esetén legtöbbször egyszerűen csak az, hogy szükség volt a szoftverre, elkészítették, eladni nem akarják (például az adott helyzetben nem lenne érdemes), ha valakinek kell, használja szabadon, kirakták hát az internetre. A felhasználók közül (ingyenes!) tesztelők nőhetnek ki, hibákat jelenthetnek, visszajelzések jöhetnek a várt fejlesztési irányokról. A nagyobb nyílt forráskódú projektek esetében gyakran a konkurenciaharc része a kód megnyitása. Például a Netscape Navigator nyílt forrásúvá válása (ebből alakult ki a Mozilla projekt, amely a Firefox böngészőt is készíti) válasz volt a Microsoft lépésére, amikor is az ingyenessé tette az Internet Explorert. Egy másik gyakori ok mögött a kiegészítő termékek közgazdasági elmélete húzódik. Csak röviden: tipikus kiegészítő termékpár a szoftver és a hardver, egyik sem működik a másik nélkül. Aki hardvert gyárt, annak az az érdeke, hogy a szoftver olcsó (esetleg ingyenes) legyen. Nem meglepő tehát, hogy a nagy hardvergyártók között sok „barátját, támogatóját” találjuk a szabad szoftvereknek (HP, IBM), természetesen anyagi megfontolásból.

A szabad szoftverek története, gazdasági háttere, a projektek céljainak elemzése jóval meghaladná jegyzetünk kereteit. Itt csupán rövid áttekintést adhattunk erről a kevésbé ismert, de elterjedt jelenségről.

A szabad szoftver egyben fejlesztési és gazdasági modellt is jelent. Nem csodafegyver, de sok esetben használható. A termék, a nyílt forráskódú program felhasználása pedig több esetben megfontolandó lehet.

A magyarországi szabad szoftveres „mozgalom” „élharcosa” az FSF.hu alapítvány és aktivistái. Tevékenységük körébe tartozik a szabad szoftverek népszerűsítése és honosítása. Számtalan egyéb példa mellett nekik köszönhetjük a Firefox böngésző és a LibreOffice nevű irodai szoftvercsomag magyar felületét is.

Az FSF.hu alapítvány logója

Természetesen nem kell magunkévá tennünk a „szabad szoftveres” elveket, anélkül is haszonélvezőjévé válhatunk a GNU szellemiségéhez visszanyúló csapatok termékeinek.

Ajánlott linkek:

- A GNU-ról magyarul: <http://www.gnu.hu/>
- Az FSF.hu alapítvány honlapja: <http://www.fsf.hu/>

Mi tehát a LibreOffice?

LibreOffice nyílt forrású irodai alkalmazáscsomag szövegszerkesztéshez, táblázatkezeléshez, bemutatókhoz, grafikához, adatbázisokhoz és más feladatokhoz.

Kezelőfelületét számtalan nyelvre – így magyarra is – lefordították, a legtöbb mai számítógépen és

operációs rendszer alatt (Windows, Mac OS X, Linux, FreeBSD stb.) működik. Letöltése és használata bármilyen célra – beleértve az üzleti alkalmazást is – teljesen ingyenes.

A LibreOffice ingyenességen kívüli legfontosabb tulajdonsága, hogy nyílt szabványon alapuló dokumentumformátumot használ.

Nyílt és zárt szabványok

A nyílt szabványok és a zárt szabványok ügye mára forró témává vált. Számtalan újságcikk foglalkozik a problémával. Kezdjük ott, hogy mik azok a nyílt szabványok.

Az Európai Unió definíciója¹ szerint például az EU e-kormányzatában használt nyílt szabványoknak a következő feltételeket kell teljesíteniük:

1. a szabvány használatának költségei alacsonyak, és nem akadályozzák a hozzáférést;
2. a szabványt nyilvánosságra hozták;
3. a szabványt egy nyílt döntéshozatali eljárás (pl. többségi szavazás vagy konszenzusos döntés) keretében fogadták el;
4. a szabványhoz fűződő szellemi tulajdonjogok egy non-profit szervezet birtokában vannak, amely ingyenes hozzáférést enged;
5. a szabvány újrafelhasználása nincs korlátozva.
6. Amelyik szabvány nem felel meg a fenti feltételeknek, az értelemszerűen zártnak minősül.

Nézzünk egy tipikus példát. A Microsoft Office bináris fájlformátumai (doc, xls, ppt) rendkívül elterjedtek, viszont a fenti feltételek alapján zártnak tekinthetők. Bár a Microsoft publikálta a bináris fájlformátumainak leírását, a szabványt egyedül a Microsoft dolgozta ki és a vele kapcsolatos szellemi tulajdonjogokat is egyedül

¹ European Interoperability Framework for pan-European eGovernment Services , Version 1.0 (2004) ISBN 92-894-8389-X 9. oldal

birtokolja. A Microsoft Office újabb verziói által használt XML-alapú fájlformátumok (docx, xlsx, pptx stb.) már közelebb állnak a nyílt szabvány fenti definíciójához. A Microsoft elérte, hogy az ISO is elismerje szabványként, de problémát jelent, hogy a régi dokumentumokkal való kompatibilitás miatt a Microsoft Office nem az ISO szabványt, hanem egy megengedőbb, homályos részleteket tartalmazó Office Open XML szabványt valósít meg. Másrészt pedig ennek a szabványnak a kidolgozásakor nem a meglévő XML-alapú fájlformátum-szabványokból indultak ki, hanem a Microsoft Office belső bináris struktúráit képezték le XML-be, miáltal a régi Microsoft Office dokumentumok átalakítása Office Open XML-be a Microsoft Office számára triviális, de más megvalósítások számára az Office Open XML dokumentumok értelmezése nehéz feladat.

Ha a Microsoft versenytársai olyan szoftvert akarnak írni, amely nagy biztonsággal kezelni képes a Microsoft Office által készített fájlokat, akkor nem csak a fájlformátum leírását kell ismerniük, hanem sokszor le kell utánozniuk a Microsoft Office belső működését is. Ez a módszer lehet jó, de szinte kizárt, hogy 100%-os legyen. Mégis, mi a baj ezzel? Ugyanaz, mint a zárt forráskódú programokkal. Csak a jogtulajdonos használhatja legálisan teljes jogkörrel, vagyis a felhasználó lehetőségei korlátozottak.

Gyakorlatilag mindenki, az államhivatalok is doc formátumban tárolják a dokumentumaikat. Jó lenne, ha ezekhez a dokumentumokhoz 20, 50, vagy akár sokkal több év múlva is hozzáférhetnénk. Ki garantálja, hogy lesz akkor olyan számítógép, amire készül majd olyan szoftver, ami 100%-ban kezelni képes ezeket a fájlokat? Senki. Kötelezheti-e bárki a Microsoftot vagy a jogok akkori tulajdonosát, hogy egyáltalán készítsen szoftvert a megfelelő célra? Nem. Ez monopólium, ami egyébként sem nem tesz jót a gazdaságnak. Nem jó függeni egyetlenegy cégtől sem, egyes államok vezetői különösen idegesek ettől.

A probléma valós, hiszen nem egy példa van rá, hogy évtizedekkel ezelőtt, nagy költségen összegyűjtött, sokszor pótolhatatlan információk semmisülnek meg, esetleg csak irreális költséggel lehetett hozzájuk jutni, mert ma már nincs működő technológia – vagy rendkívül problémás a használata –, amivel „olvasni” lehetne őket.

Az OpenDocument vagy ODF (Open Document Format, magyarul: Nyílt Dokumentum Formátum) egy nyílt fájlformátum-szabvány irodai programcsomagok dokumentumainak, vagyis szöveges dokumentumok, táblázatok, adatbázisok és bemutatók készítésére és használatára. A szabvány a LibreOffice formátumát és sok más, meglévő nyílt szabványt (HTML, SVG, XSL, SMIL, Xlink, XForms, MathML és Dublin Core) alapul véve készült. Ez az első olyan fájlformátum-szabvány, amit irodai programcsomagok számára készített egy független, elismert szabványosító szervezet. A szabvány szabadon, jogdíjak nélkül felhasználható, ezzel életképes alternatívája a piaci versenyt gátló zárt vagy jogdíj ellenében felhasználható formátumoknak.

Mára a Nyílt Dokumentum Formátum szabvány használata Európai Unió irányelvvé vált.

„...Felismerem a jó döntéseket, a nyílt szabványok választása okos üzleti döntés...”

„...Az Unió nem válhat a zárt forráskód rabjává, az Európai Bizottságnak minden lehetséges eszközzel fel kell lépnie a technológiai függés ellen...”

Neelie Kroes, az EB versenybiztosa, 2008. július 4.

Részlet a „A Nyílt Dokumentum Formátum szabvány alkalmazása az Európai Unióban – Tények és számítások a MEH EKK döntéshozói részére” című dokumentumból:

„Az Unió tagállamok jelentős része – így Belgium, Dánia, Franciaország, Hollandia, Németország, Lengyelország, Spanyolország (de Svájc, Horvátország vagy Oroszország is Európában) – az oktatásban és a közigazgatásban már alkalmazza az ODF szabványt is, az

Európai Unió versenybiztosa pedig konkrét időpontban jelölte meg a közbeszerzéseknél a kizárólag nyílt szabványon alapuló formátumok és rendszerek támogatását. Hollandia esetében ez már be is következett, miután az Unió jóváhagyásával 2008 november 24.-én közzétették azt a közbeszerzési útmutatót, amely 50 ezer euró értékhatár feletti szoftverbeszerzés esetén kötelezővé teszi a nyílt szabványoknak, köztük az ODF-nek megfelelő alkalmazások kizárólagos beszerzését a közszférában. 2008 december elején pedig a német kormányzat jelentette be, hogy legkésőbb 2010-től minden közintézménynek fogadnia, szerkeszteni és továbbítani kell tudni az ODF formátumú dokumentumokat. Indoklásukban mind a hosszú távú megőrizhetőség, mind a gyártófüggetlenség megjelenik, miközben utalnak a kialakult nehéz pénzügyi és gazdasági világhelyzetre és az abból következő költséghatékonysági elvárás követelményére a közszféra működésében.

Ebben a helyzetben megengedhetetlen Magyarország számára, hogy az oktatásból olyan diákok lépjenek a munkaerőpiacra, akik a jelenleg futó Tisztaszoftver Program beszerzési gyakorlata következtében csupán a Microsoft irodai alkalmazásának használatára lettek felkészítve, miközben az ország fő gazdasági partnereinél már a lényegesen rugalmasabb és költséghatékonyabb ODF alkalmazásokat használják széleskörűen!"

A Magyar Országgyűlés elfogadta azt a jogszabály módosítást, amely kötelezővé tette az új elektronikus adóbevallásnál is használt nyílt szabványok alkalmazását a hazai hivatalok, közműszolgáltatók, állampolgárok és önként csatlakozó magáncégek egymás közötti, valamint a központi állami rendszeren keresztül folyó kommunikációjában is. A kötelező nyílt szabványok révén csökkenhet az esélye, hogy egy vagy több gyártónak kizárólagos megbízást adjanak államigazgatási célszoftverek előállítására. A törvénymódosítás kimondja, hogy az állam által biztosított hivatali kapuk bárki számára ésszerű költségek mellett vagy ingyenesen hozzáférhetőek és használhatóak legyenek. Ezekhez bárki csatlakozhat a saját eszközeivel is, amelyek fejlesztését sem szabvány, sem szabadalom nem akadályozhatja. Ez lehetővé teszi a piaci szolgáltatások megjelenését, amelyek hatékonyan kiegészíthetik az állam által biztosított funkciókat. Míg a jelenlegi gyakorlat az, hogy egy-egy állami beszállító fejleszt egy kliens oldali megoldást, ezentúl biztosított lesz a lehetőség akár szabad szoftveres megoldások fejlesztésére és használatára is.

Ajánlott linkek:

- A Nyílt Dokumentum Formátum szabvány alkalmazása az Európai Unióban – Tények és számítások a MEH EKK döntéshozói részére" című dokumentum teljes szövege:
http://www.odfalliance.hu/doc/ODF_MeH_EKK_ODFA_Magyarország.pdf
- „Át lehet állni nyílt forráskódra” :
http://index.hu/tech/2010/04/19/at_lehet_allni_nyilt_forraskodra
- „Élénkülhet a szoftverpiac a kötelező nyílt szabványok miatt”:
<http://www.bitport.hu/trendek/nyilt-szabvanyok-olcsobb-szoftverek>
- „Véget érhet a .doc hazai egyeduralma”:
<http://www.origo.hu/techbazis/szamitogep/20090715-nemzeti-szabvany-lettmagyarorszagon-a-nyilt-dokumentumformatum-odf.html>

Kompatibilitás

A kompatibilitás problémája egyidős a technológiai társadalommal és a tömeggyártással. A technikában a kompatibilitás azt jelenti, hogy a rendszer részei együtt tudnak működni egymással, az egyes elemek összekapcsolhatóak, míg mások egymással helyettesíthetőek.

Hiába lenne a LibreOffice akármennyire is fantasztikus szoftver, ha nem lenne nagy mértékben kompatibilis a piacvezető MS Office-szal. Mivel a dokumentumok, táblázatok, bemutatók többsége MS Office-szal készül, a LibreOffice-nak – ha valóban használható terméké akart válni – képessé kellett válnia a számára idegen formátumok kezelésére is. A gyakorlat azt mutatja, hogy ennek az elvárásnak a LibreOffice többé-kevésbé meg is tud felelni. LibreOffice-t használva képesek vagyunk helyesen megjeleníteni, szerkeszteni a doc, xls, ppt fájlok többségét, létre tudjuk hozni azokat.

A teljes, 100%-os kompatibilitást több tényező hátráltatja. Egyrészt maga a technológia is igen bonyolult. Másrészt az egyes MS Office verziók egymással sem kompatibilisek, ahogy azt sokan tapasztalhattuk. Elképzelhető, hogy egy modern MS Office verzió segítségével előállított dokumentum jobban fog hasonlítani az eredetire LibreOffice-ban megnyitva, mint ha egy régi (mondjuk 97-es) MS Office-t használunk a megjelenítéshez.

Jelenleg a legfejlettebb MS Office-szal való kompatibilitást nyújtó szabad irodai programcsomag LibreOffice.

Nem kell tehát újragépelni régi dokumentumainkat. Azok – az esetek többségében – könnyedén olvashatóak, módosíthatóak lesznek LibreOffice használata esetén is.

A LibreOffice rövid története

A LibreOffice története 1986-ig nyúlik vissza, mikor a Star Division nevű német cég kiadja a StarWriter szövegszerkesztőt. 1995-ben további összetevőket raknak a szoftverhez (rajzprogramot (StarImage), táblázatkezelőt (StarCalc), grafikonkészítőt (StarChart) és egy vektoros rajzolóprogramot (StarDraw), ami így felveszi a StarOffice nevet. A programcsomag 1997-ben már böngészőt, HTML-szerkesztőt, bemutatókészítőt (StarImpress) és adatbázis-kezelőt (StarBase) is tartalmazott. A Sun 1999-ben felvásárolta a Star Division-t, és a StarOffice 5.2-es verzióját ingyenesen letölthetővé tette. 2000. október 13-án a Sun (némi átalakítás után) OpenOffice.org néven szabaddá tette az irodai csomag forráskódját. Ez a nap tekinthető az OpenOffice.org születésnapjának. 2002-ben jelent meg az 1.0-ás, 2005-ben a 2.0-ás 2008-ban a 3.0-ás verzió. A 3.2-es verziót az Oracle jelentette meg, miután időközben felvásárolta a Sun-t.

Nem titok, a nyílt forráskódú mozgalom résztvevői sosem voltak elégedettek az OpenOffice.org fejlesztésével és menedzselésével. A fejlesztés stílusa – legalábbis más, nyílt forrású programhoz képest – bürokratikus és rugalmatlan volt. Sokan voltak akik morgolódtak, elégedetlenkedtek emiatt. Többek előtt a Firefox példája lebegett; alkalmasabbnak tartották volna az alapítványi típusú fejlesztést a tulajdonosi helyett.

Aztán 2010 őszén jött a hír: megalakult a The Document Foundation. Ez egy, az OpenOffice.org tulajdonosától független szervezet, melynek célja egy jobb, dinamikusabban fejlődő, a nyílt forráskódú közösségre jobban támaszkodó szabad irodai programcsomag fejlesztése, méghozzá az OpenOffice.org alapjain, annak legutolsó változatának fejlesztését más irányban folytatva. Mivel a márka tulajdonosa jelenleg az Oracle, továbbá ma még kérdéses, hogy mi lesz az eredeti termékkel, az alapítvány résztvevői gyakorlatilag egy új programváltozatot hoztak létre LibreOffice néven.

A szervezethez azonnal csatlakoztak olyan nagynevű cégek, mint a Novell, a Red Hat, a Google és a Canonical.

A Oracle nem kívánt csatlakozni a kezdeményezéshez, valamint kinyilvánította, hogy tovább szándékozik folytatni az OpenOffice.org fejlesztését, bár idővel feladta a terveit. Ez azonban a szabad szoftver barátainak mindegy is, ma úgy tűnik, a LibreOffice

betölti az OpenOffice.org eredeti helyét.

A részletekről itt olvashatunk:

http://index.hu/tech/2010/09/29/libreoffice_a_szabad_openoffice_uj_neve/

<http://www.bitport.hu/trendek/viszlat-openoffice-hello-libreoffice>

<http://www.openoffice.hu/2010/09/megalakult-a-document-foundation/>

Jelenleg a legfrissebb kiadott stabil verzió a 3.4-es. A jegyzet a 3.3.2-es verzióon készült, majd felkészülésül a 3.4-es megjelenésére, a kiadásra jelölt verziókat használva némi átalakításon esett át. A képernyőképek Ubuntu 11.04-en készültek, kivéve a Windows specifikus témák képeit.

A StarOffice, mint kereskedelmi termék kiadása Oracle Open Office néven folytatódott, majd 2011-ben befejeződött. Számos egyéb, az OpenOffice.org kódbázisán alapuló irodai csomag létezett az idők folyamán, különböző plusz funkciókat kínálva az eredeti rendszerhez képest. Ezek közül valamelyik beolvadt a LibreOffice-ba, valamelyik még nem. A Document Foundation nyitva áll mindenki előtt. Ideális esetben a fejlesztői közösség a TDF-ben (The Document Foundation) egyesíti erejét, és nem lesznek egymástól kismértékben különböző változatok, hanem a mindenki LibreOffice- t fejleszt.

A LibreOffice-t Tímár András, az FSF.hu alapítvány aktivistája fordítja magyarra.

„Az OpenOffice halott, sokáig éljen a LibreOffice - Töltsd le a LibreOffice-t” banner a <http://www.omgubuntu.co.uk/honlapon> – a LibreOffice bejelentése után pár nappal...

Feladatok

Minden kérdésre több jó válasz is elképzelhető!

1. Mi a legelterjedtebb irodai programcsomag?
 - a. CrossOver Office
 - b. LibreOffice
 - c. Microsoft Office
 - d. StarOffice
2. Ki a szabad szoftver mozgalom „atyja”?
 - a. Bill Gates
 - b. Linus Torvalds
 - c. Richard M. Stallman
 - d. Falucskai János
3. Mi a GPL?
 - a. a szabad szoftverek egyik licence
 - b. egy mozgalom neve
 - c. egy fájl típus
 - d. egy tömörítési eljárás neve
4. Melyik a nyílt dokumentum-formátum?
 - a. RMS
 - b. ODF
 - c. GNU
 - d. ODT
5. Milyen operációs rendszeren érhető el a LibreOffice?
 - a. Windows
 - b. Mac OS X
 - c. Linux
 - d. FreeBSD

Megoldások

1. c
2. c
3. a
4. b
5. a, b, c, d

Megjegyzés gyanánt a végére: ugye nem is volt annyira unalmas :-)

De legközelebb lehet, hogy már dolgozunk is!